A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2011. december 15.*

A C-409/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesfinanzhof (Németország) a Bírósághoz 2010. augusztus 16-án érkezett, 2010. június 29-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Hauptzollamt Hamburg-Hafen**

és

az **Afasia Knits Deutschland GmbH**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, M. Safjan, M. Ilešič (előadó), E. Levits és M. Berger bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. július 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Afasia Knits Deutschland GmbH képviseletében H. von Zanthier és M. Stawska-Höbel Rechtsanwälte,

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Albenzio avvocato dello Stato,

– az Európai Bizottság képviseletében A. Bordes és B.-R. Killmann, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2011. szeptember 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya az egyrészről az afrikai, karibi és csendes óceáni államok között és másrészről az Európai Közösség és tagállamai között létrejött, 2000. június 23-án Cotonouban aláírt partnerségi megállapodás (HL 2000. L 317., 3. o.), amelyet a Közösség részéről a 2002. december 19-i 2003/159/EK tanácsi határozat (HL 2003., L 65., 27. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 46. kötet, 121. o.) hagyott jóvá (a továbbiakban: Cotonoui Megállapodás) V. melléklete 1. jegyzőkönyve 32. cikkének értelmezése, valamint a 2000. november 16-i 2700/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 311., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 10. kötet, 239. o.) módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Vámkódex) 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának értelmezése.

2 Ezt a kérelmet a Hauptzollamt Hamburg-Hafen (hamburgi fővámhivatal, a továbbiakban: Hauptzollamt) és az Afasia Knits Deutschland GmbH (a továbbiakban: Afasia) között textileknek az Európai Unióba való behozatala után e társaság által utólagosan megfizetett behozatali vámok tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A Cotonoui Megállapodás

3 A Cotonoui Megállapodás 2003. április 1-jén lépett hatályba. Mindazonáltal az AKCS–EK Miniszterek Tanácsának a 2000. augusztus 2-ától az AKCS–EK partnerségi megállapodás hatálybalépéséig érvényes átmeneti rendelkezésekről szóló, 2000. július 27-i 1/2000 határozata (HL L 195., 46. o.) alkalmazásában, amelyet fenntartott hatályában az AKCS–EK Miniszterek Tanácsának 2002. május 31-i 1/2002 határozata, (HL L 150, 55. o.), ezen megállapodás 2000. augusztus 2-ától kezdődően előzetes alkalmazás tárgyát képezte.

4 2005. június 25-én módosító megállapodást írtak alá Luxembourgban, amely 2008. július 1-jén lépett hatályba. 2010. június 14-én elfogadták a Cotonouban 2000. június 23-án, egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok csoportjának tagjai, másrészről az Európai Közösség és tagállamai között aláírt és Luxembourgban 2005. június 25-én első alkalommal módosított partnerségi megállapodás második alkalommal történő módosításáról szóló megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról szóló 2010/648/EU határozatot (HL L 287., 1. o.). Mindazonáltal, tekintettel az alapjogvita tényállása megvalósulásának időpontjára, az még a Cotonoui Megállapodás kezdeti változatában foglalt szabályok hatálya alá tartozik.

5 A Cotonoui Megállapodás 100. cikke értelmében „[a]z e megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyvek és mellékletek annak szerves részét képezik. […]”

6 A Cotonoui Megállapodás „Kereskedelmi rendszer, amelyet a 37. cikk (1) bekezdésében említett előkészítő időszak során kell alkalmazni” című V. melléklete 1. cikkében kimondta, hogy „[a]z AKCS-államokból származó termékeket vámtól és azzal azonos hatású díjaktól mentesen kell a Közösségbe behozni”.

7 Az említett V. mellékletnek a „származó termék” fogalmának meghatározásáról és a közigazgatási együttműködés módszereiről szóló 1. jegyzőkönyv (a továbbiakban: 1. jegyzőkönyv) 2. cikkének (1) bekezdésében így rendelkezett:

„(1) Az V. melléklet […] rendelkezéseinek végrehajtása céljából a következő termékeket kell az AKCS-államokból származónak tekinteni:

a) e jegyzőkönyv 3. cikke értelmében teljes egészében az AKCS-államokban előállított vagy létrejött termékek;

b) az AKCS-államokban előállított termékek, amelyek nem teljes egészében ott előállított anyagokat tartalmaznak, feltéve hogy az ilyen anyagok e jegyzőkönyv 4. cikke értelmében kielégítő megmunkáláson vagy feldolgozáson mentek keresztül az AKCS-államokban.”

8 Az 1. jegyzőkönyv „Származási igazolás” című IV. címe tartalmazta többek között e jegyzőkönyv 14. cikkét, amelynek (1) bekezdése ezt írta elő:

„Az AKCS-államokból származó termékek a Közösségbe történő behozatalkor élvezik az V. melléklet rendelkezései által biztosított előnyöket, amennyiben bemutatják:

a) […] az EUR.1 szállítási bizonyítványt [a továbbiakban: EUR.1 bizonyítvány] […]

[…]”

9 Az említett jegyzőkönyv 15. cikkének (1) bekezdése pontosította, hogy Az EUR.1 bizonyítványt az exportáló ország vámhatóságai állítják ki. Ugyanezen cikk (3) bekezdése értelmében „[az EUR.1 bizonyítvány] kiállítását kérő exportőrnek a […] bizonyítványt kiállító exportáló AKCS-állam vámhatóságainak kérésére bármikor be kell nyújtania minden olyan megfelelő okmányt, amely igazolja a szóban forgó termék származó helyzetét […]".

10 Ugyanezen jegyzőkönyv 28. cikkének (1) bekezdése értelmében az említett exportőr legalább három évig megőrzi a 15. cikk (3) bekezdésében említett okmányokat.

11 Az 1. jegyzőkönyv „A közigazgatási együttműködés módszerei" című V. címe tartalmazta többek között e jegyzőkönyv 31. és 32. cikkét, amelyek a „Kölcsönös segítségnyújtás", illetve „A származási igazolás ellenőrzése" címet viselik.

12 Az említett 31. cikk (1) bekezdése, illetve (2) bekezdésének első albekezdése ekként rendelkezett:

„(1) Az AKCS-államok megküldik a Bizottságnak az általuk használt bélyegzők mintáit az [EUR.1 bizonyítványok] kiállítása és a számlanyilatkozatok utólagos ellenőrzésének elvégzése tekintetében illetékes vámhatóságaik címével együtt.

Az [EUR.1 bizonyítványokat] és a számlanyilatkozatokat attól a naptól fogadják el a kedvezményes elbánás alkalmazása céljából, amikor a Bizottság kézhez kapta a fenti információkat.

A Bizottság megküldi ezeket az információkat a tagállamok vámhatóságainak.

(2) E jegyzőkönyv megfelelő alkalmazásának biztosítása céljából a Közösség [...] és az AKCS-államok az illetékes vámigazgatási szerveken keresztül segítik egymást az [EUR.1 bizonyítványok], számlanyilatkozatok vagy szállítói nyilatkozatok hitelességének és az ezen okmányokban megadott információk helyességének ellenőrzésében."

13 Az 1. jegyzőkönyv 32. cikke kimondta:

„(1) A származási igazolás utólagos ellenőrzését szúrópróbaszerűen, vagy akkor kell elvégezni, ha az importáló ország vámhatóságainak alapos oka van kételkedni az okmányok hitelességében vagy a szóban forgó termékek származó helyzetében, vagy a Jegyzőkönyv egyéb követelményeinek teljesítésében.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseinek végrehajtása céljából az importáló ország vámhatóságai visszaküldik az [EUR.1 bizonyítványt] és – ha benyújtották – a számlát, a számlanyilatkozatot vagy ezen okmányok másolatát az exportáló ország vámhatóságainak, szükség szerint megadva azon okokat, amelyek a vizsgálatot szükségessé teszik. Minden olyan okmányt és információt, amely arra utal, hogy a származási igazoláson megadott adatok helytelenek, továbbítani kell az ellenőrzés iránti kérelem alátámasztására.

(3) Az ellenőrzést az exportáló ország vámhatóságai hajtják végre. E célból jogukban áll, hogy bármilyen bizonyítékot bekérjenek, és az exportőr könyvelését megvizsgálják, vagy bármilyen szükségesnek tartott egyéb ellenőrzést elvégezzenek.

[…]

(5) Az ellenőrzést kérő vámhatóságot haladéktalanul tájékoztatni kell a vizsgálat eredményéről. Ezen eredményeknek egyértelműen jelezniük kell, hogy az okmányok valódiak-e, és hogy a szóban forgó termékek az AKCS-államokból vagy a 6. cikkben említett egyéb országok valamelyikéből származó termékeknek tekinthetők-e, és teljesítik-e e jegyzőkönyv egyéb követelményeit.

[…]

(7) Amennyiben úgy tűnik, hogy az ellenőrzési eljárás vagy bármely más rendelkezésre álló információ e jegyzőkönyv megsértését jelzi, az AKCS-állam saját kezdeményezésére vagy a Közösség kérésére kellő sürgősséggel megfelelő vizsgálatot folytat, vagy gondoskodik egy ilyen vizsgálat lefolytatásáról az ilyen jogsértés azonosítása és megakadályozása érdekében, és e célból az érintett AKCS-állam felkérheti a Közösséget, hogy vegyen részt az ilyen vizsgálatokban."

A Vámkódex

14 A Vámkódexet hatályon kívül helyezte a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 2008. április 23-i 450/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (Modernizált Vámkódex) (HL L 145., 1. o.), amelynek egyes rendelkezései 2008. június 24-én léptek hatályba. Mindazonáltal, tekintettel az alapjogvita tényállása megvalósulásának időpontjára, az még a Vámkódexben foglalt szabályok hatálya alá tartozik.

15 A Vámkódex alapjogvita tekintetében alkalmazandó változata 220. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezett, hogy „[h]a a vámtartozásból származó vámösszeget nem vették könyvelésbe […], vagy a jogszabály szerint fizetendő összegnél alacsonyabbat vettek könyvelésbe, a beszedendő vámösszeget vagy annak még fennmaradó

részét attól a naptól számított két napon belül kell könyvelésbe venni, amikor a vámhatóság tudomást szerez a helyzetről, ki tudja számítani a jogszabály szerint fizetendő összeget, és meg tudja állapítani az adós személyét (utólagos könyvelésbe vétel). […]”.

16 Mindazonáltal az említett 220. cikk (2) bekezdése kivételekről rendelkezett az utólagos könyvelésbe vétel alól. Szövege az alábbi volt:

„[…] nem történik utólagos könyvelésbe vétel, ha:

[…]

b) a jogszabály szerint járó vámösszeget a vámhatóság hibájából nem vették könyvelésbe, amit a jóhiszeműen eljáró, a vámáru-nyilatkozatra vonatkozó hatályos jogszabályokban megállapított rendelkezéseket teljesítő, megfizetésért felelős személy nem észlelhetett.

Ha az áru preferenciális státusza valamely harmadik ország hatóságait magában foglaló adminisztratív együttműködés rendszerének keretén belül kerül megállapításra, az igazolás ezen hatóságok általi kiadása – amennyiben az hibásnak bizonyul – olyan hibának számít, amely az első albekezdés értelmében nem volt észlelhető.

A hibás igazolás kiadása azonban nem számít hibának, ha az igazolás az exportőr által szolgáltatott adatok hibás feltüntetésén alapul, kivéve különösen, ha nyilvánvaló, hogy a kiadó hatóságok tudatában voltak vagy tudatában kellett volna lenniük annak, hogy az áru nem felel meg a preferenciális elbánásra jogosító feltételeknek.

A kötelezett hivatkozhat jóhiszeműségére, ha bizonyítani tudja, hogy – az adott kereskedelmi műveletek során – kellő körültekintéssel járt el annak érdekében, hogy minden, a preferenciális elbánáshoz szükséges feltételnek megfeleljen.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

17 Az Afasia egy textíliákat forgalmazó cégcsoport tagja. E cégcsoport székhelye Hong Kongban (Kína) található, és alapított vállalkozásokat többek között Jamaikán is.

18 2002 folyamán az Afasia az említett cégcsoporthoz tartozó jamaikai vállalkozások egyikétől, az ARH Enterprises Ltd-től (a továbbiakban: ARH) származó több szállítmány textíliának az Unióban történő szabad forgalomba bocsátását kérte.

19 Az Afasia e szabad forgalomba bocsátásra az alapján kapott engedélyt, hogy az említett áruk származási országaként Jamaikát jelölte meg, és benyújtotta a jamaikai vámhatóságok által kiállított, az említett származást tanúsító EUR.1 bizonyítványt.

20 A Bizottság, pontosabban az Európai Csaláselleni Hivatal (a továbbiakban: OLAF) által a külügyi és külkereskedelmi minisztérium szabálytalanságok gyanúja által indokolt felkérésére folytatott 2005. márciusi jamaikai missziója keretében a 2002 és 2004 közötti időszakban kiállított valamennyi EUR.1 bizonyítványt megvizsgálták. E misszió eredményeit 2005. március 23-án egy, a Bizottság fejléces papírjára írt jegyzőkönyvbe foglalták. E jegyzőkönyvet a misszió résztvevői, valamint a jamaikai kormány részéről a külügyi és külkereskedelmi minisztérium állandó titkára írta alá.

21 Az említett jegyzőkönyv tanúsítja, hogy:

– a jamaikai exportőrök, köztük az ARH is, megsértették a Cotonoui Megállapodás rendelkezéseit, mert az Unióba exportált termékek többségét vagy mindegyikét Kínából származó kész darabokból állították elő, vagy a termékek Kínából származó kész textíliák voltak;

– lehetséges mindazonáltal, hogy az exportált áruk némelyikét jamaikai eredetű fonalakból állították elő; azonban az exportőrök erre vonatkozóan nem tudtak bizonyítékot bemutatni a vizsgálatot folytató személyeknek;

– a jamaikai exportőrök az EUR.1 bizonyítványok kiállítása iránti kérelmeikben hamis nyilatkozatokat tettek a Közösségbe exportált áruk származását illetően, ami az áruk származása leplezésének professzionális módja folytán csak nehezen volt felderíthető a jamaikai hatóságok számára. Ez utóbbiak a maguk részéről tehát kellő gondossággal és jóhiszeműen jártak el; és

– a jamaikai vámhatóságok megállapítják, hogy a 2002 óta kiállított EUR.1 bizonyítványok hibásak, következésképpen semmisek.

22 Tekintettel arra, hogy az ARH és az Afasia tulajdonosai nem működtek együtt a vizsgálat során, és annak fényében, hogy az ARH irodahelyiségeiben és műhelyeiben tett látogatás során egyetlen irat sem volt fellelhető, a vizsgálat fenti pontban említett eredményei különösen a fuvarokmányok, valamint az exportált áruszállítmányokkal kapcsolatos, a jamaikai hatóságok birtokában lévő iratok vizsgálatán, továbbá az ezen iratokban szereplő adatoknak a kínai vámhatóságok által a vizsgálóknak megküldött iratokban foglalt adatokkal való összehasonlításán alapultak. E vizsgálatból és összehasonlításból az következik, hogy az említett szállítmányhoz tartozó áruk nagy részét nem Jamaikában állították elő, hanem azokat Kínából származó kész textildarabokból illesztették össze.

23 2005. május 3-án a Hauptzollamt az érintett textilszállítmányok után utólagosan 62 323,45 euró összegű vámot vetett ki.

24 Az Afasia megtámadta e határozatot, arra hivatkozva, hogy az áruk jamaikai származásának bizonyítása lehetetlenné vált számára, mivel jamaikai gyártóüzemei egy 2004-es hurrikán következtében megsemmisültek. Egyébiránt a jamaikai hatóságok által eredetileg kiállított EUR.1 bizonyítványok még mindig érvényesek, mivel azokat ugyanezen hatóságok nem megfelelő módon nyilvánították semmisnek.

25 Miután a Hauptzollamt fenntartotta hatályában határozatát, az Afasia keresetet indított a Finanzgericht Hamburg (hamburgi adóügyi bíróság) előtt. E bíróság a keresetnek helyt adott azzal az indokkal, hogy a Cotonoui Megállapodásban foglalt

követelményekkel ellentétben az e vám utólagos beszedéséhez vezető határozat nem a jamaikai vámhatósághoz intézett ellenőrzés iránti kérelmen és e szerv vizsgálatán, hanem a Bizottság által folytatott vizsgálaton alapul. Következésképpen az érintett textilszállítmányokra vonatkozó EUR.1 bizonyítványokat nem érvényesen semmisítették meg. Továbbá e bíróság megállapította, hogy az Afasia jogos bizalmat táplált az említett áruszállítmányok behozatalának szabályos volta tekintetében.

26 A Hauptzollamt ezen ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Bundesfinanzhof (szövetségi adóügyi bíróság) előtt, amely, miután kételyeket táplált a Finanzgericht Hamburg értékeléseinek megalapozottsága tekintetében, úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1. Összhangban áll-e az [1. jegyzőkönyv] 32. cikkével, ha az Európai Bizottság a származási igazolás utólagos ellenőrzését az exportáló országban lényegében – még ha az ottani hatóságok támogatásával is – maga végzi, és az e rendelkezés értelmében vett vizsgálati eredményről van-e szó, ha a Bizottság ily módon nyert vizsgálati eredményeiről jegyzőkönyv készül, amelyet az exportáló ország kormányának képviselője is aláír?

Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

2) Hivatkozhat e a kötelezett [a Közösségi Vámkódex] 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának második és harmadik bekezdésére történő hivatkozás mellett a bizalomvédelem elvére az alapeljárásbelivel egyező olyan esetben, amelyben a preferenciális elbánásra vonatkozóan az exportáló ország által egy meghatározott időszakban kiállított [EUR.1 bizonyítványokat] semmisnek nyilvánították, mert

az áruk származása az utólagos ellenőrzés alapján nem volt megállapítható, mindazonáltal nem zárható ki, hogy az exportált áruk némelyike teljesítette a származási feltételeket, arra utalva, hogy az esetében benyújtott preferenciális elbánásra vonatkozó igazolások alkalmasint helyesek voltak, és így az exportőr által szolgáltatott adatok helyes feltüntetésén alapultak?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

27 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az 1. jegyzőkönyv 32. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy a valamely AKCS-állam által kiállított EUR.1 bizonyítványok utólagos ellenőrzésének eredményei kötik azt a tagállamot, amelybe az ezen bizonyítványokban említett árukat importálták, amennyiben ezen ellenőrzés lényegében az ezen AKCS-államban a Bizottság által végzett vizsgálatból állt, és az említett eredményeket az említett AKCS-állam képviselője által is aláírt jegyzőkönyv útján küldik meg.

28 Amint azt a Bíróság a korábbiakban már kimondta, az olyan jegyzőkönyv által bevezetett közigazgatási együttműködési rendszer, amely az Unió és valamely harmadik állam közötti megállapodás mellékletében a termékek származására vonatkozó szabályokat állapít meg, az importáló tagállam és az exportáló állam hatóságai közötti kölcsönös bizalmon alapul (a C-23/04–C-25/04. sz., Sfakianakis egyesített ügyekben 2006. február 9-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-1265. o.] 21. pontja és a C-442/08. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2010. július 1-jén hozott ítélet [EBHT 2010., I-6457. o.] 70. pontja).

29 Különösen ami az exportáló állam által kiállított EUR.1 bizonyítványok utólagos ellenőrzését illeti, az ezen utóbbi állam hatóságai által levont következtetések kötik az importáló tagállam hatóságait. Valamely, az áruk származására vonatkozó jegyzőkönyv által létrehozott közigazgatási együttműködési rendszer ugyanakkor csak úgy működhet, ha az importáló állam vámhatósága elismeri az exportáló ország hatóságainak jogszerűen végzett értékelését (a C-97/95. sz. Pascoal & Filhos ügyben 1997. július 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-4209. o.] 33. pontja, a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 72. és 73. pontja, valamint a C-386/08. sz. Brita-ügyben 2010. február 25-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-1289. o.] 62. pontja).

30 Ami azt a kérdést illeti, hogy az alapügyéihez hasonló körülmények között egy utólagosan végzett ellenőrzés eredményei az exportáló ország által jogszerűen végzett értékelésnek tekinthetők-e, következésképpen kötik-e az importáló tagállam hatóságait, mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az Afasia állításával ellentétben a valamely AKCS-állam által kiállított EUR.1 bizonyítványok utólagos ellenőrzése az importáló tagállam hatóságai kérelmének hiányában is elvégezhető.

31 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az 1. jegyzőkönyv 32. cikkének (1)–(6) bekezdésében foglalt szabályokon túl e cikk (7) bekezdése akként rendelkezik, hogy az exportáló AKCS-állam saját kezdeményezésére vagy a Közösség kérésére megfelelő vizsgálatot folytat, vagy gondoskodik ilyen vizsgálat lefolytatásáról a jegyzőkönyv rendelkezései megsértésének azonosítása és megakadályozása érdekében.

32 Ebből az következik, hogy – amint azt írásbeli észrevételeiben a cseh és olasz kormány, valamint a Bizottság kiemelte, és amint azt a főtanácsnok indítványának 23. pontjában megállapította – az utólagos ellenőrzést nemcsak az importáló tagállam hatóságainak kérelmére kell lefolytatni, hanem általános jelleggel akkor is, amennyiben a megállapodásban részes valamelyik fél vagy a Bizottság véleménye szerint – amely utóbbi az EK 211. cikknek megfelelően gondoskodik a megállapodás helyes alkalmazásáról – bizonyos jelek alapján az importált áruk származása tekintetében szabálytalanság gyanítható (lásd analógia útján a fent hivatkozott Sfakianakis egyesített ügyekben hozott ítélet 30. és 31. pontját és a Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 82. pontját).

33 Meg kell állapítani továbbá, hogy az 1. jegyzőkönyv 32. cikkének (7) bekezdése lehetővé teszi az exportáló AKCS-állam részére, hogy felkérje az Uniót a vizsgálatokban való részvételre. A jelen ügyben nem vitatott, hogy az OLAF által vezetett vizsgálati missziót, amint azt az e misszióról készült jegyzőkönyv tanúsítja, a jamaikai külügyi és külkereskedelmi minisztérium felkérésére végezték. Ilyen körülmények között, ellentétben az Afasia állításával, az OLAF által Jamaika területén folytatott vizsgálatot nem lehet az említett állam belügyeibe való beavatkozásnak tekinteni, nem valósítja meg tehát ezen állam szuverenitásának megsértését.

34 Azt is meg kell állapítani, hogy sem az 1. jegyzőkönyv, sem a Cotonoui Megállapodás többi aktusa nem részletezi, hogy az Uniónak milyen módon kell részt vennie az exportáló AKCS-állam vizsgálataiban. Különös szabályok hiányában, és tekintettel az említett megállapodás helyes alkalmazásának, valamint a gondos közigazgatási együttműködésnek a céljára, meg kell állapítani, hogy a jegyzőkönyv 32. cikkének (7) bekezdése lehetővé teszi az exportáló AKCS-állam számára, hogy – amennyiben kívánja, vagy amennyiben az Unió erre vonatkozó javaslatát elfogadja – felhasználhassa az OLAF forrásait és szakértelmét, és a lefolytatandó vizsgálat túlnyomó részét vele végeztesse. Amennyiben az exportáló AKCS-állam úgy dönt, hogy ekként jár el, úgy ahhoz, hogy az utólagos ellenőrzésért felelős entitásként funkcióját megfelelő módon betölthesse, elegendő, ha egyértelműen és írásban elismeri, hogy az OLAF által végzett vizsgálat eredményeit a magáénak fogadja el.

35 Amint azt a főtanácsnok indítványának 25. és 29. pontjában megállapította, a vizsgálat eredményeinek elismerését dátummal kell ellátni, továbbá az AKCS-állam részéről megfelelően alá kell írni, és az a körülmény, hogy ezen eredményeket az OLAF fejlécével ellátott dokumentum tartalmazta, e tekintetben nem bír jelentőséggel.

36 Mivel az említett jegyzőkönyv 32. cikkének (7) bekezdése sem tartalmaz arra vonatkozó rendelkezéseket, hogy a vizsgálatok eredményeit milyen formában kell közölni az importáló tagállammal, hogy azok e tagállam hatóságaira kötelezőek lehessenek, meg

kell állapítani, hogy az OLAF vizsgálati jegyzőkönyvének megküldése, amely jegyzőkönyvet megfelelő módon aláírták az exportáló AKCS-állam részéről, és amely egyértelműen megállapítja, hogy az EUR.1 bizonyítványok hibásak, ennélfogva semmisek, ezen eredményeket az említett hatóságokkal szemben érvényesíthetőkké teszik.

37 Végül pedig azon, ugyancsak az Afasia által felvetett kérdéssel kapcsolatban, hogy a vizsgálati jegyzőkönyvet az exportáló AKCS-állam részéről aláíró személy rendelkezett-e hatáskörrel, hogy ugyanezen állam jogának megfelelően eljárjon, azt kell megállapítani, hogy egyrészt ilyen hatáskör hiányában nem állapítható meg, hogy az érintett AKCS-állam a vizsgálat eredményeit a magáénak ismerte el, másrészt hogy az exportáló AKCS-államok és az importáló tagállamok közötti együttműködést jellemző kölcsönös bizalomból következően ezen utóbbiaknak nem kell módszeresen megvizsgálniuk minden olyan személytől származó aláírás hitelességét, akik látszólag hatáskörrel rendelkeznek arra, hogy az AKCS-állam nevében az export területén kötelezettségeket vállaljanak.

38 Következésképpen az importáló tagállam hatóságainak kizárólag akkor feladatuk vizsgálni az érintett AKCS-államnál, hogy az exportáló állam részéről aláíró személy ténylegesen rendelkezett-e hatáskörrel arra, hogy ezen állam nevében kötelezettséget vállaljon, ha az említett személy hatáskörével kapcsolatban kételyeket táplálnak.

39 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy a vizsgálati jegyzőkönyvben foglalt információkra és az Afasia által előterjesztett azon érvekre tekintettel, amelyek szerint a külügyi és külkereskedelmi minisztérium állandó titkára állítólagosan nem rendelkezik hatáskörrel e dokumentum Jamaika részéről történő aláírására, a Hauptzollamtnak erre vonatkozó vizsgálatot kellett volna folytatnia.

40 A fentiek fényében az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1. jegyzőkönyv 32. cikkét akként kell értelmezni, hogy az olyan utólagos ellenőrzés eredményei, amely a valamely AKCS-állam által kiállított EUR.1 bizonyítványokban megjelölt áruk származásának valódiságára vonatkozik, és amely nagyrészt a Bizottság, pontosabban az

OLAF által ezen államban, ez utóbbi felkérésére folytatott vizsgálatból áll, kötik azt a tagállamot, amelynek területére az árukat importálták, amennyiben – és ennek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata – e hatóság részére olyan dokumentumot küldtek, amely egyértelműen rögzíti, hogy ezen AKCS-állam az említett eredményeket a magáénak fogadja el.

A második kérdésről

41 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell-e értelmezni, hogy olyan helyzetben, amikor az áruk Unióba történő importálása céljából kiállított EUR.1 bizonyítványokat semmisnek nyilvánították, mert ezen bizonyítványok kiállítása tekintetében szabálytalanságok történtek, és az áruk e bizonyítványokban megjelölt preferenciális származása az utólagos ellenőrzés alapján nem volt megállapítható, az importőr a behozatali vámok utólagos beszedésével szemben hivatkozhat-e arra, hogy nem kizárható, hogy ezen áruk némelyike valóban preferenciális származású.

42 Az említett bíróság kérdése tehát a vizsgálók azon – a jelen ítélet 21. pontban hivatkozott – megállapításainak esetleges jogi következményeire vonatkozik, amelyek szerint lehetséges, hogy az említett áruk némelyike jamaikai származású, noha az exportőrök erre vonatkozó bizonyítékot nem nyújtottak be.

43 E vonatkozásban elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az utólagos ellenőrzés célja EUR.1 bizonyítványban az árura vonatkozóan megjelölt származás valódiságának ellenőrzése (a C-293/04. sz. Beemsterboer Coldstore Services ügyben 2006. március 9-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-2263. o.] 32. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 Amint azt a Bíróság ilyen összefüggésben ismételten kimondta, amikor az utólagos ellenőrzés alapján nem határozható meg az EUR.1 bizonyítványban feltüntetett áru eredete, azt kell megállapítani, hogy az ismeretlen eredetű, tehát alaptalanul történt az EUR.1 bizonyítvány kiállítása, illetve a preferenciális vámtarifa alkalmazása (a C-12/92. sz., Huygen és társai ügyben 1993. december 7-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-6381. o.] 17. és 18. pontja, a C-153/94. és C-204/94. sz., Faroe Seafood és társai egyesített ügyekben 1996. május 14-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-2465. o.] 16. pontja, valamint a fent hivatkozott Beemsterboer Coldstore Services ügyben hozott ítélet 34. pontja).

45 Ezen ítélkezési gyakorlattal ellentétes az, hogy az importőr az áruk ismeretlen eredetére, következésképpen arra a körülményre történő hivatkozással, hogy nem kizárható, hogy ezen áruk némelyike valóban preferenciális származással rendelkezik, kivonja magát a behozatali vámok utólagos beszedése alól.

46 Az ítélkezési gyakorlatból éppen ellenkezőleg az következik, hogy a behozatal során meg nem fizetett vám utólagos beszedése a szokásos következménye annak, hogy az utólagos ellenőrzés nem teszi lehetővé az áruk EUR.1 bizonyítványban megjelölt származásának megerősítését (a fent hivatkozott Huygen és társai ügyben hozott ítélet 19. pontja és a Faroe Seafood és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 16. pontja).

47 Ahhoz, hogy az importőr eredményesen hivatkozhasson a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti jogos bizalomra, és ekként mentesüljön az e rendelkezés által előírt utólagos beszedés alól, három kumulatív feltételnek kell teljesülnie. Ehhez először is az szükséges, hogy az EUR.1 bizonyítványok szabálytalan kiállítása a hatáskörrel rendelkező hatóságok hibájának következtében történjék, a hatóságok által elkövetett hibának továbbá olyannak kell lennie, amelyet a megfizetésért felelős jóhiszemű személy ésszerűen nem észlelhetett, és végül e személynek be kell tartania a hatályos jogszabályokban megállapított rendelkezéseket (lásd különösen a fent hivatkozott Faroe Seafood és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 83. pontját, a C-499/03. P. sz., Biegi Nahrungsmittel és Commonfood kontra Bizottság ügyben 2005. március 3-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-1751. o.] 46. pontját, valamint a C-173/06. sz. Agrover-ügyben 2007. október 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-8783. o.] 30. pontját).

48 Amennyiben – amint az alapügyben – az exportáló állam hatóságai a közigazgatási együttműködési rendszer keretében hibás EUR.1 bizonyítványokat állítottak ki, ezek kiállítását az említett 220. cikk (2) bekezdése b) pontjának második és harmadik albekezdése értelmében az említett hatóságok által elkövetett hibának kell tekinteni, hacsak nem bizonyosodik be, hogy a EUR.1 bizonyítványokat az exportőr által szolgáltatott hibás adatok alapján állították ki. Ha az említett bizonyítványokat az exportőr hamis nyilatkozatai alapján állították ki, úgy a fent említett három feltétel közül az első nem teljesül, következésképpen helye van a behozatali vámok utólagos beszedésének, kivéve ha – többek között – nyilvánvaló hogy az ilyen bizonyítványokat kiállító hatóságok tudatában voltak vagy tudatában kellett volna lenniük annak, hogy az áruk nem felelnek meg a preferenciális elbánásra jogosító feltételeknek.

49 Noha az alapügyben a kérdést előterjesztő bíróság nem kérdőjelezi meg az elvégzett vizsgálat jegyzőkönyvében foglalt azon megállapítást, miszerint a jamaikai hatóságok nem voltak és nem is lehettek tudatában annak, hogy az ARH által exportált textilek nem teljesítik az ahhoz szükséges feltételeket, hogy azokat jamaikai származásúaknak lehessen tekinteni, kételyeket táplál ugyanakkor a tekintetben, hogy a Hauptzollamt feladata-e annak bizonyítása, hogy a hibás bizonyítványokat az e társaság által tett hamis nyilatkozatok alapján állították ki, vagy ellenkezőleg: az Afasiának kell bizonyítania, hogy az ARH helyesen mutatta be a tényeket a jamaikai hatóságoknak.

50 Az említett bíróság azt kérdezi különösen, hogy az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között hogyan alkalmazandó a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának a Bíróság által a fent hivatkozott Beemsterboer Coldstore Services ügyben hozott ítéletben nyújtott értelmezése.

51 Az említett ítéletben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a vámhatóságok részéről nem elvárható annak bizonyítása, hogy az exportőr hamis nyilatkozatokat tett-e, vagy sem, amennyiben bebizonyosodik, hogy az exportőr az alkalmazandó szabályozásból eredő kötelezettsége ellenére nem tartotta meg az igazolásokat legalább három éven keresztül. Ilyen körülmények között ugyanis az említett hatóságoknak nincs

lehetőségük annak bizonyítására, hogy az exportőr által az EUR.1 bizonyítványok kiállítása érdekében benyújtott információk helytállóak-e, vagy sem (a fent hivatkozott Beemsterboer Coldstore Services ügyben hozott ítélet 40. pontja).

52 Az Afasia azt állítja, hogy ezen, a Bíróság által a Beemsterboer Coldstore Services ügyben hozott ítélethez vezető ügyben elfogadott megoldás a jelen ügyre nem alkalmazható, hiszen az ARH számára lehetetlen volt az 1. jegyzőkönyv 28. cikkében rögzített azon kötelezettségének teljesítése, hogy a vonatkozó iratokat legalább három évig őrizze meg, mivel műhelyeit egy hurrikán még ezen időszak lejártát megelőzően megsemmisítette. Ezen *vis maior* esemény következménye az, hogy az a kérdés, hogy az EUR.1 bizonyítványokat az exportőr hamis nyilatkozatainak alapján állították-e ki, nem megválaszolható, és a hibás bizonyítványok kiállítását tehát a jamaikai hatóságok által elkövetett hibának kell minősíteni.

53 Ezen érvelés nem veszi figyelembe ugyanakkor azt a körülményt, hogy az OLAF, tekintettel arra, hogy nem tudott együttműködni az ARH és az Afasia csoport tulajdonosaival, valamint arra, hogy az ARH üzemeiben és irodahelyiségeiben a jamaikai hatóságokkal együttműködésben folytatott házkutatás során nem talált iratokat, vizsgálatát a fuvarokmányokra, valamint az exportált áruszállítmányokkal kapcsolatos, a jamaikai hatóságok birtokában lévő iratokra összpontosította, és összehasonlította az ezen iratokban szereplő adatokat a kínai vámhatóságok által megküldött adatokkal. Ezen iratok és az adatok ezen összehasonlítása alapján megállapítást nyert, hogy az ARH és a többi jamaikai exportőr által a jamaikai hatóságoknak címzett, ezen áruk származására vonatkozó nyilatkozatok csakis hamisak lehettek.

54 Márpedig, amint azt az olasz kormány és a Bizottság helytállóan megjegyezte, amennyiben az exportáló ország hatóságait az exportőrök megtévesztették, úgy a hibás EUR.1 bizonyítványok kiállítását nem lehet maguk a hatóságok által elkövetett hibának tekinteni. E vonatkozásban az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy csak olyan hibák alapozzák meg az utólagos vámbeszedés mellőzéséhez fűződő jogot,

amelyek a hatáskörrel rendelkező hatóságok tevőleges magatartására vezethetők vissza. Ilyen hiba hiányában a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja nem teszi lehetővé, hogy a megfizetésért felelős személy jogos bizalomra hivatkozzon (lásd különösen a fent hivatkozott Faroe Seafood és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 91. és 92. pontját, valamint a fent hivatkozott Agrover-ügyben hozott ítélet 31. pontját). Ilyen körülmények között az Afasia *vis maior* esetének fennállására alapított érvei hatástalanok lesznek.

55 A fentiek fényében a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy olyan helyzetben, amikor az áruk Unióba történő importálása céljából kiállított EUR.1 bizonyítványokat semmisnek nyilvánították, mert ezen bizonyítványok kiállítása tekintetében szabálytalanságok történtek, és az áruk e bizonyítványokban megjelölt preferenciális származása az utólagos ellenőrzés alapján nem volt megállapítható, az importőr a behozatali vámok utólagos beszedésével szemben nem hivatkozhat arra, hogy nem kizárható, hogy ezen áruk némelyike valóban preferenciális származású.

A költségekről

56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **Az egyrészről az afrikai, karibi és csendes óceáni államok között és másrészről az Európai Közösség és tagállamai között létrejött, 2000. június 23-án Cotonouban aláírt és a Közösség részéről a 2002. december 19-i 2003/159/EK tanácsi határozattal jóváhagyott partnerségi megállapodás V. melléklete 1. jegyzőkönyvének 32. cikkét akként kell értelmezni, hogy az olyan utólagos ellenőrzés eredményei, amely a valamely AKCS-állam által kiállított EUR.1 bizonyítványokban megjelölt áruk származásának valódiságára vonatkozik, és amely nagyrészt a Bizottság, pontosabban az OLAF által ezen államban, ezen utóbbi felkérésére folytatott vizsgálatból áll, kötik azt a tagállamot, amelynek területére az árukat importálták, amennyiben – és ennek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata – e hatóság részére olyan dokumentumot küldtek, amely egyértelműen rögzíti, hogy ezen AKCS-állam az említett eredményeket a magáénak fogadja el.**

2) **A 2000. november 16-i 2700/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 20. cikke (2) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy olyan helyzetben, amikor az áruk Unióba történő importálása céljából kiállított EUR.1 bizonyítványokat semmisnek nyilvánították, mert ezen bizonyítványok kiállítása tekintetében szabálytalanságok történtek, és az áruk e bizonyítványokban megjelölt preferenciális származása az utólagos ellenőrzés alapján nem volt megállapítható, az importőr a behozatali vámok utólagos beszedésével szemben nem hivatkozhat arra, hogy nem kizárható, hogy ezen áruk némelyike valóban preferenciális származású.**

Aláírások